

Sygn. akt VIII U 514/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Maria Tereszczuk

Protokolant starszy sekretarz sądowy Maria Jamroz

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2019 roku w Lublinie

sprawy W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do renty

na skutek odwołania W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 11 stycznia 2018 roku (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje W. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 2 grudnia 2017 roku do dnia 30 października 2019 roku.

Sygn. akt VIII U 514/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 11 stycznia 2018 roku odmówił W. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ powołał się na orzeczenie Komisji Lekarskiej z dnia 2 stycznia 2018 roku, w którym stwierdzono brak niezdolności do pracy (decyzja k. 36 akt ZUS).

W. P. złożył odwołanie od powyższej decyzji, zarzucając organowi rentowemu naruszenie przepisów postępowania i prawa materialnego, wnosząc o zmianę poprzez przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołania zarzucił organowi rentowemu naruszenie przepisów postępowania administracyjnego poprzez prowadzenie tego postępowania bez udziału ubezpieczonego. Nadto organ rentowy w jego ocenie pominął zgromadzony materiał dowodowy w postaci dokumentacji medycznej, co doprowadziło do wydania wadliwej decyzji. Uzasadniając swój stan zdrowia wnioskodawca wyjaśnił, że jest przewlekle chory i obecnie nie ma podstaw do przyjęcia, że stan zdrowia ulegnie zmianie, co czyni go niezdolnym do pracy. Jego zdaniem nie odzyska zdolności do pracy, przez co spełnia wszystkie przesłanki do przyznania prawa do świadczenia (odwołanie k. 3-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji. Organ dodał, że dla przyznania prawa do renty nie jest wystarczające wykazanie istniejących u wnioskodawcy schorzeń, a koniecznym jest udowodnienie, że powodują one niezdolność do pracy. Oceny niezdolności do pracy należy dokonać na płaszczyznach medycznej oraz socjalnej, z uwzględnieniem posiadanych kwalifikacji (odpowiedź na odwołanie k. 6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

W. P., urodzony dnia (...), w okresie od dnia 7 grudnia 2016 roku do dnia 1 grudnia 2017 roku pobierał świadczenie rehabilitacyjne (decyzje k. 11, 23, 37-39 akt ZUS dot. świadczenia rehabilitacyjnego).

W dniu 23 października 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy (wniosek k. 1-4 akt ZUS).

Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 27 listopada 2017 roku uznał, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy od dnia 8 czerwca 2016 roku do dnia 30 listopada 2018 roku (orzeczenie k. 42 akt ZUS).

Z uwagi na zarzut wadliwości powyższego orzeczenia zgłoszony przez Głównego Lekarza Orzecznika sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS. Komisja orzeczeniem z dnia 2 stycznia 2018 roku stwierdziła, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy (zarzut k. 33, orzeczenie k. 35 akt ZUS).

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 stycznia 2018 roku organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty (decyzja k. 36 akt ZUS).

W. P. posiada wykształcenie podstawowe. Był zatrudniony jako murarz, a ostatnio od dnia 12 lipca 2004 roku jako pracownik budowlany (wywiad k. 38, 59 a.s.; zeznania wnioskodawcy k. 51v, 78v a.s., zaświadczenie Rp-7 k. 7-8 akt ZUS).

W 2016 roku wnioskodawca był hospitalizowany w oddziale neurologii z powodu(...) Podczas pobytu w szpitalu wykryto u niego(...) Wnioskodawca leczy się u neurologa z powodu (...) Występują u niego (...)Podczas badania fizykalnego w dniu 3 lipca 2018 roku zaobserwowano u niego(...) w postaci dodatkowej próby R.,(...)Wolno postępujące (...)w sposób istotny ogranicza zdolności wnioskodawcy do wykonywania prac fizycznych, zgodnych z jego kwalifikacjami. Sprowadza to na niego częściową niezdolność do pracy do dnia 30 października 2019 roku (opinie k. 18, 39-40 a.s.).

W lutym 2018 roku wnioskodawca podjął(...)W okresie od dnia 22 lutego do dnia 21 maja 2018 roku leczył się w oddziale dziennym psychiatrycznym, skąd został wypisany ze znaczną poprawą stanu psychicznego oraz funkcjonowania. Wnioskodawca jest uzależniony od (...) Nie korzystał z leczenia odwykowego. W badaniu psychologicznym ujawnia cechy organicznego uszkodzenia (...),(...) Nie wykazuje cech(...) W. P. wymaga kontynuacji leczenia (...) (opinia k. 61 a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o wskazane dokumenty znajdujące się w aktach organu rentowego, zeznania wnioskodawcy oraz na podstawie opinii biegłych.

Dowody z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego zostały obdarzone przez Sąd wiarą w całości. Nie były kwestionowane przez strony, a okoliczności w nich stwierdzone nie były sporne w niniejszej sprawie.

Zeznania wnioskodawcy również zostały uznane za wiarygodne. W. P. potwierdził znajdujące się w dokumentach okoliczności związane z przebiegiem zatrudnienia przy pracach fizycznych oraz zastosowanego leczenia.

Przy ustaleniach w zakresie stanu zdrowia wnioskodawcy Sąd oparł się na opinii biegłych sądowych lekarzy, które zostały uznane w całości za wiarygodne. W opinii z dnia 23 kwietnia 2018 roku biegli specjaliści kardiolog J. M., chirurg urazowo-ortopedyczny J. S., reumatolog H. P. oraz neurolog A. S. wskazali, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy od dnia 23 października 2017 roku do dnia 30 października 2019 roku (k. 18 a.s.). Niezdolność spowodowana jest schorzeniami neurologicznymi, reumatologicznymi oraz ortopedycznymi. Biegli wyjaśnili, że organ rentowy nie opisał występującego u niego zespołu parkinsonowskiego z powodu (...)

Powyższe wnioski potwierdziła biegła z zakresu medycyny pracy K. Z. w opinii z dnia 3 lipca 2018 roku, która badaniem fizykalnym potwierdziła (...)w (...) (k. 39-40 a.s.). W jej ocenie powodują one częściową niezdolność do pracy od

dnia złożenia wniosku do dnia 30 października 2019 roku. Biegła w swojej opinii wzięła pod uwagę doświadczenie zawodowe i kwalifikacje wnioskodawcy, który pracował jako pracownik fizyczny.

Organ rentowy złożył zastrzeżenia do powyższych opinii wskazując, że schorzenia neurologiczne nie budzą wątpliwości, jednak objawy mają charakter przemijający i okresowy. Ponadto wnioskodawca posiada pierwszy poziom kwalifikacji zawodowych, dzięki czemu może wykonywać prace pomocnicze nie wymagające wiedzy fachowej. Organ rentowy zwrócił także uwagę, że część objawów wynika z (...) (k. 49 a.s.).

Z uwagi na powyższe Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych psychiatry i psychologa. W opinii z dnia 15 października 2018 roku biegli wskazali jednak, że (...) nie powodują u niego niezdolności do pracy, choć wymaga on kontynuacji leczenia i utrzymania (...) (k. 61 a.s.).

Ostatecznie organ rentowy oraz wnioskodawca nie składali dalszych wniosków dowodowych. Pełnomocnik organu rentowego nie podtrzymał również wniosku o uzupełnienie opinii z dnia 23 kwietnia 2018 roku przez neurologa i reumatologa (k. 78v a.s.). Z tych względów Sąd uznał, że zgromadzony materiał dowodowy jest wystarczający dla rozstrzygnięcia sprawy. Stan zdrowia wnioskodawcy oraz jego wpływ na zdolność do pracy został ustalony na podstawie opinii biegłych łącznie siedmiu specjalności, którzy dokonali wszechstronnej analizy, z uwzględnieniem zgromadzonej dokumentacji lekarskiej, w tym dokumentacji dołączanej w toku postępowania (k. 13, 58 a.s.), a także biorąc pod uwagę kwalifikacje i dotychczasowy przebieg zatrudnienia ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W pierwszej kolejności Sąd wskazuje, że podnoszone przez wnioskodawcę w odwołaniu zastrzeżenia do sposobu przeprowadzenia postępowania administracyjnego przez organ rentowy, oparte na przepisach kodeksu postępowania administracyjnego, nie mogą być przedmiotem rozpoznania przez sąd powszechny. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego i kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania pozostaje poza przedmiotem tego postępowania. Sąd ubezpieczeń społecznych może dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania (wyrok SN z dnia 26 maja 2011 r., II UK 360/10, Legalis nr 443545).

W rozpatrywanej sprawie zaskarżona decyzja nie zawiera takich wad formalnych, które uniemożliwiłyby dokonanie jej kontroli przez Sąd. Została wydana po przeprowadzeniu postępowania orzeczniczego przed Lekarzem Orzecznikiem oraz Komisją Lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Podnoszone w odwołaniu zarzuty odnoszące się do postępowania administracyjnego nie są więc uzasadnione.

Odnosząc się do istoty sporu, tj. ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy należy przytoczyć treść art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1270, tekst jedn. ze zmianami), który stanowi, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 i 7 ustawy albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

Zgodnie z art. 12 ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, a całkowicie osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Nadto w świetle art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W rozpatrywanej sprawie kwestią sporną było ustalenie, czy stan zdrowia wnioskodawcy powoduje u niego niezdolność do pracy. W celu ustalenia tej okoliczności Sąd oparł się na opinii biegłych z zakresu medycyny, którzy dokonali przedmiotowej oceny. Zgodnie z art. 278 § 1 kodeksu postępowania cywilnego sąd może wezwać biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Taki wypadek ma miejsce w szczególności przy rozstrzyganiu okoliczności niezdolności do pracy, gdzie opinia dostarcza sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości. Dowód z opinii biegłego, jak każdy dowód, podlega swobodnej ocenie dowodów w rozumieniu art. 233 § 1 k.p.c.

Na tej podstawie Sąd ustalił, że schorzenia neurologiczne w postaci objawów patologicznych centralnego układu nerwowego w sposób istotny ograniczają zdolność wnioskodawcy do wykonywania prac fizycznych, tj. prac, do których posiada kwalifikacje, od dnia złożenia wniosku o rentę do dnia 30 października 2019 roku.

W swoich opiniach biegli, a w szczególności biegły lekarz z zakresu medycyny pracy odnieśli się do okoliczności związanych z poziomem posiadanych kwalifikacji i dotychczasowym zatrudnieniem wnioskodawcy. O istnieniu częściowej niezdolności do pracy decyduje również ocena w jaki sposób stwierdzone schorzenia wpływają na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Należy je więc oceniać w kontekście predyspozycji zawodowych ubezpieczonego. Za częściowo niezdolną do pracy uznaje się osobę, która wobec naruszenia sprawności organizmu nie jest w stanie wykonywać prawidłowo czynności związanych z zawodem, gdy zachowała zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, lecz jednocześnie utraciła w znacznym stopniu zdolność do wykonywania pracy, do której posiada kwalifikacje. Kwalifikacje zawodowe należy oceniać zarówno przez pryzmat wykształcenia, jak i w związku z doświadczeniem. Co więcej, sam fakt podjęcia zatrudnienia pomimo występowania schorzeń nie oznacza automatycznie braku niezdolności do pracy (wyrok SA w Szczecinie z dnia 11 lutego 2014 r., III AUa 600/13, Legalis nr 924511; wyrok SA w Białymstoku z dnia 23 maja 2017 r., III AUa 216/17, Legalis nr 1636960; wyrok SA w Poznaniu z dnia 9 sierpnia 2018 r., III AUa 603/17, Legalis nr 1824328).

Powyższe okoliczności zostały uwzględnione przez biegłych, którzy wyjaśnili, że wnioskodawca cierpi na (...) (...), które objawiają się(...)(...) postępują jednak w sposób powolny, przez co nie były stwierdzane we wcześniejszych badaniach i tym samym uwzględniane przez organ rentowy. Biegła z zakresu medycyny pracy podkreśliła, że wnioskodawca nie jest zdolny do wykonywania prac fizycznych na otwartym rynku pracy co oznacza, że nie kwalifikuje się obecnie nawet do lekkich prac pomocnika budowlanego, na co wskazywał organ rentowy. Nie posiada on jednocześnie innych kompetencji.

Z powyższych względów Sąd ustalił, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy, przez co spełnia wszystkie warunki do przyznania mu prawa do świadczenia. W związku z tym Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał W. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 2 grudnia 2017 roku do dnia 30 października 2019 roku.

Data początkowa przyznania prawa do świadczenia spowodowana jest pobieraniem przez wnioskodawcę świadczenia rehabilitacyjnego. Jak bowiem stanowi art. 100 ust. 2 ustawy emerytalnej jeżeli ubezpieczony pobiera świadczenie rehabilitacyjne, prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku, świadczenia lub wynagrodzenia.

W. P. pobierał świadczenie rehabilitacyjne do dnia 1 grudnia 2017 roku, w związku z czym prawo do renty powstało od jego zakończenia, tj. od dnia 2 grudnia 2017 roku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyr